

KAMENA SRNA

Kaakooo je jučer bio lijep dan.

Mada, svaki dan je lijepo u LUTKARSKOJ REPUBLICI. Volio bih da je tako u svakoj republici, ali nije...

Jučer ujutro su nam „procvjetale“ radionice. One radionice kada prave moje lutkodrugare, pa se onda drvo pretvori u lutku, pa se onda krpa pretvori u lutku, pa svi postanemo ili ostanemo (nisam baš siguran?) lutke.

U isto vrijeme čuo se tihi pjev „raspjevanog knjigometra“ po školama LUTKARSKE REPUBLIKE. Ako ga niste čuli, ne brinite... i oslušnite... knjige nikada ne prestaju pjevati...

Zato je jučer bio lijep dan.

A onda su lutkodrugari iz Rijeke u našoj REPUBLICI oslobodili i DŽINOVSKE lutke. Velike i vrijedne, postale su slobodne..., ali..., neki ih ljudi nisu voljeli...?!

Zašto ljudi ne vole druge i drugačije? To im je baš bezveze!!!

Lijepo nam veli Veli Jože da su granice, dužnosti, statusi i statuti prepreke do slobode... a toga nema u LUTKARSKOJ REPUBLICI i zato je jučer bio lijep dan.

A kada je došla noć pojavila se DUGA.

I baš zato je bio LIJEP dan.

Zavolio sam kamenu Srnu, najnježnije kameno biće na svijetu. Nikada moje lutkooči nisu vidjele tako lijep kamen ili nisu gledale iskreno.

Hvala vam najbolji moji lutkodrugari iz Osijeka što ste nam donijeli dugu i ljubav.

Zato je jučer bio lijep dan...

A danas! Bit će još ljepši dan!

Stigli su nam lutkodrugari iz Kragujevca i puno lutkodrugara koji plešu, žongliraju i odlično se zabavljaju u LUTKARSKOJ REPUBLICI...

VOLI VAS VAŠ BUGOJNOKIO...

OKRUGLI STO...

VELI JOŽE...GRADSKO KAZALIŠTE LUTAKA RIJEKA...

Ljubica Ostojić, moderatorica okruglog stola, predstavila je ansambl predstave konstatujući da nije prisutan reditelj i dramaturg Rene Medvešek. Iako je jako teško odmah poslije predstave govoriti o dojmovima o njoj, ipak je pozvala prisutne da iznesu neke svoje impresije. Željela je da čuje o scenskoj biografiji predstave i o pozorištu da bi se međusobno upoznali. Upoznala je prisutne sa običajima u nekim sredinama (npr. u Singapuru) gdje je dio predstave i razgovor sa publikom o predstavi, što je lijepo i poželjno jer je publika sastavni dio predstave bez koje predstava ne bi postojala.

Zrinka Kolak-Fabijan, ravnateljica kazališta iz Rijeke, je upoznala prisutne sa pristojnom tradicijom njihovog pozorišta, koje postoji već 55 godina i kvalitetno se bavi lutkarstvom, a u posljednjih pet godina su u samom vrhu hrvatskog lutkarstva. Rene Medvešek je odabrao Nazora koji je njima bio jako težak i iako su bliže istarskom nariječju, morali su se mučiti sa jezikom. Izabrao je saradnike čija je poetika srodna njegovoj. Ključna ideja Nazorovog teksta je vječita ljudska tema-težnja za slobodom. Ova predstava je prvi put izvedena 2012. godine i dobila je u toj sezoni 17 nagrada. Veliki prostor bugojanske sale je za njih bio hendikep s obzirom da je njihova pozornica veoma mala i zato je predstava zbog prilagođavanja izgubila na kvalitetu. Jako su sretni što su u Bugojnu u koje su dolazili nekada davno i dobijali nagrade.

Ljubica Ostojić smatra da svaki element predstave otvara mogućnost razgovora. Istaknula je zanimljivu likovnost, posebno scenu sa brodom.

Dubravka Zrnčić-

Kulenović je izrazila zadovoljstvo što su Riječani na obnovljenim Bijenalima. Upoznala se sa njihovim repertoarom, što iz novina, a i gledala ih je, i smatra da su postigli progresivnost repertoara što je posebno raduje. Smatra ovu predstavu istraživačkim propitivanjem koje zaslužuje širu analizu.

Bitno je istaknuti nekoliko činjenica o predstavi, kao prvo nepoznavanje Nazora kao pisca kod sadašnje mlade publike što je za njih, nažalost, veliki hendikep. Naravno, postoji i propust u organizaciji, jer se djeci trebalo prije početka predstave ispričati priču da bi je mogli pratiti. Drugo, što je ujedno i najbitnije u predstavi, jeste pitanje slobode i zato je interesuje kako slobodu glumci brane, odnosno, kako je prihvataju kao svoju. Dragocijeno je to što su glumci mogli kroz igru propitivati sebe. Takođe smatra da se treba govoriti o slobodnom pristupu lutkarstvu, a i ona sama ne voli robovati konvencijama. Međutim, ako lutka postaje u jednom momentu samo rekvizita, onda su konvencije potrebne, a to se dogodilo u predstavi nekoliko puta, što po njenom mišljenju, nije bio rediteljski koncept. Na neki način postoji nedefinisan odnos lutaka, divovi-patuljci, ili u nekim situacijama noge glumaca nisu stilski ujednačene sa lutkom koju animiraju. Smatra da nedostaje čistoća u planovima igre i u odnosima lutaka što je zbunjivalo publiku. Dakle, plan igre nije preciziran i pravilno struktuiran. Takođe, dešavalo se da su glumci negirali lutku igrom, prate odnose, a lutka stoji, što je greška u lutkarstvu i zato, nažalost, divna ideja slobode nije došla do punog izražaja. Na kraju im je čestitala što su krenuli u duhu velike ideje.

Dragoslav Todorović se nije u svemu složio sa prethodnim komentarima, jer njemu nisu smetale veličine lutke, i on je jasno vidio odnose ne obraćajući pažnju na noge glumaca s obzirom da je za nega crno (kostim glumaca) nepostojeće. Međutim, smetalo mu je to što su neki glumci zanemarivali lutku za razliku od animacije Božene Delaš čija je lutka bila stalno živa. Kada se lutka u predstavi jednom anulira, jako je teško ponovo oživiti. Pohvalio je likovnost u predstavi kao i režiju i misli da je Rene Medvešek sjajno sproveo svoju rediteljsku ideju. Velika je šteta što je sala „pojela“ početak i kraj predstave.

Ria Trdin je gledala ovu predstavu drugi put i uočila da je prvi put kod glumaca bila veća koncentracija i brži ritam, a i publika je bila mirnija te se lakše pratila igra, ali tada nije pratila male lutke i njihove karaktere, tako da je sada imala priliku da ih bolje vidi. Pohvalila je veoma interesantno svjetlo u predstavi koje je naglasilo efektnu scenografiju. Njoj nisu smetali nivoi u predstavi, već glumci koji nisu pratili lutku, iako je lutka bila animirana. Smatra da je sve lijepo zaokruženo i efektno. Kao likovnjaku posebno joj je zanimljiva moć tkanine jer se uz malo sredstava uz svjetlo postigao veliki efekat.

Zoran Đerić se složio sa većinom komentara i istaknuo upečatljive elemente u predstavi, kao prvo smatra da se ona može nazvati autorskom jer je reditelj priču prebacio u sferu likovnosti i zaokružio je i likovno i značenski. Raduje ga što se pojavio autor koji smjelo promišlja lutkarstvo posežući za originalnim elementima što treba pozdraviti. Sugerisao je reditelju da bi i na drugim tekstovima mogao tragati. Možda predstava nije namijenjena najmlađoj publici, ali je ona bez obzira na dužinu, cjelovita i upečatljiva. Prijatno je iznenađen ovakvim repertoarskim gestom.

Ljubica Ostojić je pozvala glumce da kažu nešto o svom iskustvu u radu na predstavi.

Almira Štifanić je govorila o saradnji sa rediteljem koji ne pristupa režiji sa ograničenjem, već je insistirao na tome da svi promišljaju u predstavi. Lutke su danima stvarali, i nisu insistirali na stilizaciji, posebno u animaciji lutaka – građanstva (vlasti) jer su htjeli da ih prikažu kao krpe, moralne nakaze, što oni to i jesu, te se u tome tražio pokret koji bi dočarao takve karaktere.

Ria Trdin je replicirala, konstatujući da nije problem u lutki, koja je bila živa, ali je facijalna ekspresija glumaca smetala i bila je vidljiva bez obzira na koprenu te odvlačila pozornost.

Goran Zelić je rekao kako je njemu jasno pravilo lutkarstva: da glumac gleda lutku koju animira, ali su morali slijediti rediteljske upute da se to ne radi. On je pokušao reditelju objasniti, ali je to ovaj opravdao razlozima koje je navela Almira. Njemu samom je bilo jako teško da ne gleda lutku, ali je to morao tako taditi. Misli da se te sugestije moraju reći reditelju, a ne njima glumcima.

Dubravka Zrnčić- Kulenović smatra da su onda te upute svi morali ispoštovati, jer bi to možda onda imalo smisla, ovako je to bila vidljiva greška. Takođe, ako je reditelj insistirao na vidljivosti lica glumaca, onda je kontradiktorno da ih pokriva koprenom.

Ria Trtin se složila sa ovim mišljenjem jer postoji konvencija unutar lutkarstva i zato svi moraju biti isti jer će u protivnom pojedinačnim iskakanjem zbunjivati gledaoce. Baš iz ovih razloga je jako bitno da se razgovara i , naravno, da se ovi razgovori i sugestije prenesu i reditelju.

David Petrović se složio sa ovim sugestijama shvativši u čemu su griješili.

Zlatko Vicić, koji je animirao lutku *Velog Jože*, govorio je o procesu rada, za njega je to bilo i fizički jako zahtijevno, radili su skoro dva mjeseca i on je u tom periodu izgubio 15 kg tjelesne težine, na čemu se zahvalio reditelju. Inače, rediteljske upute su bile tačne i jasne, ali je, nažalost, došlo do raskoraka.

Sanja Krnjajić je oduševljena načinom korištenja materijala kao i igrom. Drago joj je što su djeca Bugojna mogla da vide kako i obični komad platna može da bude lutka.

Džejna Avdić, studentica dramaturgije, se složila sa svima, i njoj je smetala odvojenost lutke i glumca. Iznenađena je neprimjernom reakcijom djece na neke momente u predstavi. Almira Štifanić smatra da djeca nisu neosjetljiva na emocije, ali kako nije bilo koncentracije zbog nerazumljivosti teksta i velike sale, oni su nasumice reagovali.

Lamija Čunjalo, članica dječijeg žirija, je rekla kako su se glumci baš trudili što je i pohvalila, ali joj se nisu dopale lutke jer su bile nekako siromašne.

Elma Dautbegović, članica dječijeg žirija, je posebno istakla i pohvalila scenu sa brodom, a sa njom su se složili i ostali članovi dječijeg žirija.

JUČER...

RAZGOVOR SA GLUMCIMA...**Goran Zelić, glumac Gradskog kazališta lutaka Rijeka****Možete li se ukratko predstaviti našoj publici?**

Ja sam Goran Zelić, inače sam iz Osijeka, završio sam Akademiju u Osijeku, glumačko-lutkarsku i ovo mi je treća godina kako radim u lutkarskom kazalištu u Osijeku.

Da li danas postoje kmetovi?

Pa, ne u toj formi, kako je to prije bilo, ali mislim da ima. Ovaj tekst od Vladimira Nazora je svedremen jer govori o tom pitanju, o toj slobodi. Mislim da se to može odnositi na vlast nad državom i na neki način na narod koji je kmet njihovih ideja, stavova i vizija. Zato je predstava gledljiva i živi danas jer ljudi mogu to povezati. Mislim da je to bila rediteljova vizija kad je počeo raditi to, da li se to promijenilo od onog vremena do danas. Mislim da ima kmetova danas, sigurno.

Kako ste zadovoljni gostoprimstvom i da li ste prvu put u Bugojnu?

Da meni jeste, ali mojoj kolegici Adreji nije. Ona mi je lijepo pričala o Bugojnu i meni je čast bila da dođem u Bugojno. Mogu samo pohvaliti i druženje i gostoprimstvo i cijeli festival.

Da li su djeca bila dovoljno upućena i da li im je bježala pažnja?

Ne,ne! Nije pitanje upućenosti, već da li je to živo, dovoljno jako da privuče nečiju pažnju, bili mi u Kini i pričali na hrvatskom, ili bili mi u Bugojnu i mislim da nekad nije do publike, to sada zvuči kao kritika našem radu, kazalište je kompleksni čin, nije samo glumac bitan. Nekad glumac ima zamjerku, ali je ne može reći jer reditelj ima svoju viziju. Mislim da neke stvari nisu do publike, jer sto ljudi, sto čudi, nekom je to dosadno, neko se boji tih lutaka, neko se smije, a neko plače. Odrasla publika je navikla na šutnju da ispoštuju nešto, a djeca nemaju to, oni reagiraju iskreno. Ono što je zabavno oni će to ispoštovati. Puno je faktora koji utječu na to da li će neko razumjeti ili ne razumjeti predstavu.

Da li ste zadovoljni tehničkim uslovima i organizacijom u sali?

Sala je odlična, organizacija je odlična. Meni je gušt bio stati na ovu scenu za razliku od one naše male sale. Ovo je nekako bilo slobodnije, puno više sam se mogao izraziti, puno veće stvari napraviti koje inače u mom kazalištu ne mogu napraviti, jer je prilagođeno lutkarskim predstavama. Nadam se da će ova vlast nad nama uložiti u ovu salu i učiniti je još ljepšom.

RAZGOVOR SA GLUMCIMA...**Almira Štifanić, glumica Gradskog kazališta lutaka Rijeka****Možete li se ukratko predstaviti čitaocima biltena i reći nešto o vašem pozorištu?**

Ja se zovem Almira Štifanić. Glumica sam već tridesetak godina u Gradskom kazalištu lutaka u Rijeci. O kazalištu mogu reći da je malo, ali zapravo veliko. Malo je zato što ima malu zgradu, mali broj zaposlenih, mali ansambl, ali vjerujem da radi velike stvari i za male i za velike.

Šta Vas trideset godina tjera i drži da radite u lutkarstvu?

Drži me želja da ukažem ljudima da postoje ljepše i bolje stvari u životu. Želja da propitujem stvarnost, propitujem sebe, druge i društvo u kojem živim. Kazalište, bez obzira da li se bavi djecom ili odraslim ljudima, ono preispituje svijet, naše ponašanje, naše odnose prema sebi i drugim ljudima, prema slobodi, prema slobodi izražavanja, prema

slobodi ljubavi i da stalno traži bolje i ljepše načine, jer uvijek može bolje. Tako da, bez obzira da li je to lutkarstvo, balet, drama, nema veze, bitno je da čovjek ima nešto reći. Ja imam dugi staž i vidim da u zadnje vrijeme ljudi mijenjaju načine komunikacije. Možda im treba češće reći da previše žure, da stalno nešto žele, djeca žele silno brzo odrasti, što prije postati stariji, a zapravo ne razmišljaju da je najmanji dio života djetinjstvo i da ga trebamo najbolje iskoristiti. Ljudi si nekako nekakva očekivanja nameću. Ne gledaju oko sebe, ne vide što to sa sobom nosi, uglavnom da je drugačije i novo. To propitivanje stvarnosti nosi sa sobom priče iz davnina, jer zapravo svijet je uvijek isti, samo mi mislimo da smo možda drugačiji, ali bitne stvari, naši odnosi, emocije, osjećaji, naša djeca, roditelji, uvijek su jednaki, možda drugačije izgledaju ali jednako osjećaju, jednako plaču, to je moja motivacija.

Možete li nam reći svoj lični doživljaj svog rada u procesu stvaranja ove predstave?

Meni je drag redatelj ove predstave Rene Medvešek i njegov način gledanja na svijet i ljude oko sebe. Međutim, on nije lutkar. Njegove upute su se u početku mimoilazile sa mojim znanjima o tehničkom aspektu spram lutke i spram animacije. Naučio me nešto drugačije. Ja sam naučila nešto o animaciji, a on je mene naučio nešto o odnosima i iskrenoj emociji onoga što radim, o tome kako iz sebe da izvučem najbolje. On radi ni iz čega, on je krasan redatelj, zna što želi i kako to postići. Jako je uporan, vrlo je smiren, duhovan čovjek i jednostavno ne možete ga odbiti, natjera vas da dođete na neku zajedničku točku i budete zadovoljni i jedan i drugi osobno. Zapravo, hoće da i vi date svoj dio, svoj način, svoje razmišljanje, ne da odigrate nekog i nešto, nego da ga doživite i date jedan dio sebe, kako vi vidite zlo, kako vi gledate na stvari o kojima se govori. Nema trčanja kroz priču, moramo imati odgovor na svako zašto. Divno je kada redatelj na svako vaše pitanje ima odgovor. Ja imam prekasno iskustvo, mislim da i ostali imaju.

Za kraj nam recite svoje impresije o bijenalu?

Ne znam da li sam prava osoba za to pitanje. Ja sam tu bila prije devedesetih, kao mlada, kada sam tek počela raditi i bila sam van sebe, onako prvi festival, glumci iz cijele bivše zemlje, faktički sam bila impresionirana. Sada sam ja ta stara baba među mnogo mladih ljudi i zapravo prisjećam se svega i vidim kako to vrijeme kad neko kaže dvadesetpet godina izgleda puno, a zapravo kao da je bilo jučer. Svega se sjećam, nema više onih ljudi koji su meni tada bili autoritet, ali ima nekih novih mladi i to me veseli i ja sam od onih koji ne želi nikada odustati. Nikome ne dopustiti ako smo sigurni da radimo dobro da nas izbaci iz kolotečine i da nam kaže nećemo, ne damo ili nemamo sredstva, uvijek se može. Nije novac baš najvažnija stvar na svijetu, ima puno vrijednijih stvari, samo ih treba prepoznati. Tako da, to je moja emocija, odlično se osjećam.

KNJIGA UTISAKA...

GRADSKO KAZALIŠTE LUTAKA RIJEKA "VELI JOŽE"

Ova predstava je isto iz leptira. –**Nermin T.**

Previše je glupo. –**Amila P.**

Bilo je dosadno. –**Dino**

Bilo je dobro. –**Senad**

Bilo je dosadno LOL.

Predstava je bila dobra ali, je dugo trajala. J –**Lamija F.**

Dim. –**Jasmin D.**

DJEČIJI BISERI...

GRADSKO KAZALIŠTE LUTAKA RIJEKA

“VELI JOŽE”

Aaaa vidi sve nešto izlazi.

Ovdje ko da kineski priča.

Ovo je muzika iz pjesme moja domovina.

Dali smo dvije marke da gledamo ružno pače, a ovo nije to.

Aaaaa nisu normalni. Ovo k'o u filmu.

Pa gdje su ovdje lutke?

Boli ga, a nije ga ni dodirnula.

Što se ne vide glumci ?

Ma ja sam gladan.

Jedva čekam utakmicu večeras.

Jesu li ono prava drva ?

Šta onaj drži Boga ti, ljestvu?

Nema Crvenkapice i Pinokija.

Odmah dim na početku. Meni je to najbolje.

DJECA O PREDSTAVI...

GRADSKO KAZALIŠTE LUTAKA RIJEKA "VELI JOŽE"

Vernes, 10 godina

Meni je glupo sve i ništa mi se ne sviđa.

Enis, 9 godina

Predstava nije loša, ali ništa ne možemo razumjeti.

Una, 6 godina

Predstava je bila dobra, ali i dosadna.

Armanica, 10 godina

Predstava je bila predivna. Ovo je najbolja koju sam dosad gledala, a gledala sam ih puno. Najviše mi se svidio dim i muzika.

Azra, 8 godina

Meni je brod bio najbolji. Pomalo je bilo i strašno.

Dženeta, 5 godina

Predstava mi je bila super. Duh mi je bio najbolji i kad su napravili brod. Malo mi je bilo strašno. Muzika mi je bila dobra.

Haris, 8 godina

Meni je bilo super. Najviše mi se svidio dim i brod. Dobro je bilo kad su bacali zrna kukuruza.

Azra, 9 godina

Predstava mi je bila dosadna. Nisam razumjela šta su glumci htjeli reći. Jedva sam čekala da završi. Jedino što je bilo dobro je kad su pravili brod.

JUČER...

Kako smo i najavili jučer su Šimo Ešić&Haris Abdagić sa svojim Raspjevanim knjigometrom posjetili Osnovnu školu Drvetine i Osnovnu školu Bristovi. Podsjećamo, „Raspjevani knjigometar” je muzičko-poetski program nastao u saradnji sa Teatrom Kabare i kantautorom iz Zenice Harisom Abdagićem. Danas u 10 sati je planirana posjeta Osnovnoj školi Gračanica, a U 15 sati U Maloj sali KSC-a Bugojno.

Jučer je u Maloj sali od 10 do 12 sati održana radionica “Izrada lutaka”, a predavač je, kako smo ranije rekli, doc. dr. art Ria Trdin. Presentacija radionice je u petak u 18:00 sati u Maloj sali.

TAKMIČARSKI PROGRAM...

Pozorište za decu Kragujevac

Srijeda, 16.09.2015.

Pozorišna dvorana KSC-a

16,00 sati

Po libretu Petra Iljiča Čajkovskog

LABUDOVO JEZERO

Adaptacija libreta, režija i koreografija

TODOR VALOV

Igraju: Odeta, labud Odeta: Milica Redžić Vulević i Darija Nešić

Odilija, labud Odilija: Darija Nešić, Milica Redžić Vulević

Princ Zigfrid: Milomir Rakić

Demon Rotbart: Vladimir Đoković

Baron Rotbart: Vladimir Đoković i Milica Redžić Vulević

Dvorska luda: Miloš Milovanović

Kraljica: Dubravka Đorđević

Labudovi: Milica Redžić Vulević, Dubravka Đorđević, Nevena Brzaković

Ruska princeza: Dubravka Đorđević

Mađarska princeza: Darija Nešić

Napolitanska princeza: Milica Redžić Vulević

Španska princeza: Darija Nešić

Sila zla: Miloš Milovanović, Nevena Brzaković i Dubravka Đorđević

Sila dobra: Dubravka Đorđević, Milica Redžić Vulević

Lotos: Milomir Rakić i Vladimir Đoković

Scenografija, lutke i kostim: Stefanka Kiuvlieva

Muzika: Petar Iljič Čajkovski

Adaptacija i obrada muzike: Plamen Mirčev– Mirona

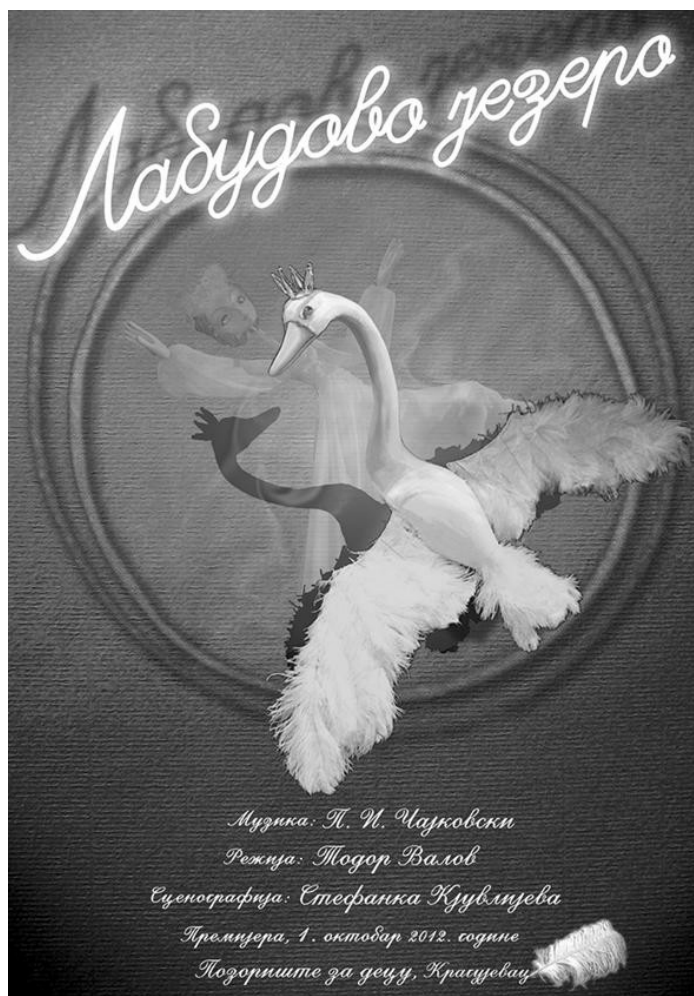
Majstori lutaka: Petar Čekurov– Pešika i Dimitar Dimitrov

Izrada lutaka i dekora: Atelje prestoničkog lutkarskog teatra, Sofija, Bugarska

Likovni atelje: Ganka Kirilova, Vera Benkovska i Anelija Sadovska

Izrada dekora: Rumen Benkovski i Rade Krstić

Izrada kostima: Ljiljana Kaličanin

O POZORIŠTU...

Historija lutkarstva u Kragujevcu počinje 11. oktobra 1994. godine, kada je održan 1. Međunarodni lutkarski festival malih formi. Tada su se u Teatru "Joakim Vujić", a u organizaciji Kulturno-prosvetne zajednice, po prvi put okupili stvaraoci koji u lutkarskoj formi izražavaju bogatstvo scenskog stvaralaštva. Već sljedeće godine, održan je još jedan festival, dok se na treći čekalo punih pet godina. Tek 2001. godine festival je ponovo pokrenut pod nazivom Međunarodni lutkarski festival "Zlatna iskra".

Kvalitet festivala je iz godine u godinu rastao, a samim tim se sve više javljala zainteresovanost i potreba djece za jedinstvenim mjestom gdje bi se stvaralaštvo za djecu u Kragujevcu njegovalo.

Neophodnost postojanja profesionalnog Pozorišta za decu prepoznaje i Skupština grada Kragujevca i konačno 27. juna 2003. godine donosi Odluku o osnivanju "Pozorišta za decu Kragujevac".

Od 01. januara 2004. godine Pozorište ima status pravnog lica i ujedno predstavlja najmlađe pozorište te vrste u Srbiji.

Od početka svog postojanja Pozorište za decu Kragujevac je smješteno u zgradi Doma sindikata. Kako je bilo potrebno osigurati uslove za rad Pozorišta, grad je dodijelio sredstva potrebna za adaptaciju. Međutim, sredstva dobijena od osnivača bila su dovoljna samo za građevinski materijal, te su građevinske radove izvodili zaposleni u Pozorištu. Ovaj entuzijazam, pozitivan stav i predanost Pozorištu je zadržan i predstavlja temelj uspjeha koje Pozorište danas uživa.

Potpuna rekonstrukcija Pozorišta urađena je 2008. godine i od tada Pozorište ima 303 mesta za publiku i scenu opremljenu optimalnom scenskom tehnikom.

Zahvaljujući kvalitetu predstava, za šta su dokaz učešća na prestižnim međunarodnim festivalima, kao i brojne osvojene nagrade, ovo Pozorište je već tokom prvih godina postojanja steklo veliki ugled, kako u zemlji, tako i u inostranstvu.

Do 2015. godine Pozorište za decu Kragujevac je realizovalo 25 premijera, uglavnom lutkarskih predstava, a ostalo su dramske predstave za djecu predškolskog i školskog uzrasta. Godišnje se u prosjeku odigra oko 170 predstava kojima prisustvuje preko 40.000 posjetilaca. Pozorište je učestvovalo na brojnim domaćim i međunarodnim lutkarskim festivalima i do sada je osvojilo 42 nagrade.

Pored osnovne djelatnosti, pripreme i izvođenja predstava iz sopstvenog repertoara, Pozorište za decu Kragujevac je sačuvalo tradiciju organizovanja Međunarodnog lutkarskog festivala "Zlatna iskra" na kome iz godine u godinu učešće uzima sve više vodećih svjetskih pozorišta .

Osim Međunarodnog lutkarskog festivala "Zlatna iskra", Pozorište organizuje "Festivalčić", smotru dramsko-lutkarskog stvaralaštva predškolskih ustanova i "Iskricu", festival dramsko-lutkarskih radionica osnovnih škola Kragujevca.

Iako je Pozorište za decu prepoznatljivo po lutkarskim predstavama, 5. novembra 2009. godine dobija i večernju scenu "Scena 303", namijenjenu učenicima srednjih škola i studentima. Omladinskom scenom zaokružuje se programska koncepcija najmlađeg glumišta u gradu.

O REŽISERU...**TODOR VALOV**

Rođen je 1966. godine u Varni, Bugarska. Diplomirao 1991. godine na NATFIZ „Krstjo Sarafov“ u Sofiji, kao glumac-lutkar. Specijalizirao i diplomirao režiju za lutkarsko pozorište 1995. na NATFIZ „Krstjo Sarafov“ kod profesorice Nikoline Georgieve. Režirao je preko 80 lutkarskih predstava u Bugarskoj, Rumuniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori i Njemačkoj. Dobio je više nagrada na međunarodnim i nacionalnim festivalima među kojima su posebno značajne: Nacionalna nagrada „Kuklar 97“ za režiju i najbolju

lutkarsku predstavu „Kose Bose“, Nacionalna nagrada „Ikar 2000“ Saveza umjetnika Bugarske za najbolju lutkarsku predstavu „Zlatka, zlatna djevojka“, Grand prix na festivalu „Zlatna iskra“, Kragujevac, Srbija, za predstave „Radoznalo slonče“ i „Princeza na zrn u graška“, brojne nagrade za predstavu „Hrabri olovni vojnik“ na međunarodnim festivalima u Češkoj, Kini, Moldaviji, Rusiji i Rumuniji, a za predstavu „Labudovo jezero“ dobio je nagradu UNIMA Srbije, Grand prix na festivalu u Subotici i Grand prix na festivalu u Kotoru u Crnoj Gori. Kao reditelj u Pozorištu lutaka Mostar, 2008. godine radio je predstavu „Želim biti normalan“, koja je više puta nagrađena na međunarodnim i domaćim festivalima.

O PREDSTAVI...

„Labudovo jezero“ je nosilac „GRAND PRIX-a“ na međunarodnom festivalu lutkarstva u Podgorici i dječijem pozorišnom festivalu „Pozorište zvezdarište“ u Beogradu, osim glavne nagrade osvojene su i nagrada za najbolje estetsko-tehnološko rješenje lutaka, nagrada za kolektivno glumačko majstorstvo i nagradu za najbolju kreaciju lutaka. Šetajući pokraj jezera princ Zigfrid vidi jato labudova, koje želi uloviti, ali princeza Odetta, koju je zli čarobnjak Rotbard pretvorio u labudicu, općini princa

svojim plesom i lepotom, te se oni zaljube. U tom trenutku se pojavljuje Rotbard i njegova kćer Odilija, koja je crni labud, negativna kopija Odete. Zigfrid naivno pomisli da je to njegova voljena, te s njom pleše i obećava joj večnu ljubav.. Shvativši šta je učinio, princ odlazi na obalu jezera i moli Odetu da mu oprost. Ona mu oprašta, ali pojavljuje se Rotbard i započinje borbu sa princem. Princ Zigfrid, koji je oličenje dobra pobeđuje čarobnjaka i tako skida čini sa svoje voljene princeze Odete. Ovim se sretno završava ova lutkarska predstava gde su izvođači opremljeni živopisnim kostimima, a o siluetama i rješenju lutaka ne treba trošiti riječi, već prepuštamo posjetiocima da sami procijene njihovu magičnost.

KNJIGA UTISAKA

UMJETNIČKA AKADEMIJA OSIJEK "DUGA"

(gostujuća predstava)

Predstava je bila
super. J –**Adin**

Predstava je odlična. J
–**Kerima**

Preljepo je. J –**Amel**

Super je. J –**A**

Bila je emotivna. –**Fatima**

Predstava je bila veoma emotivna i puna pouka. <3 –**Ena T.**

Predstava je bila odlična. J –**Ajla**

Predstava je bila zanimljiva. J –**Hajrija**

Predstava je bila jako lijepa i emotivna. –**Adila G.**

Preljepa je. –**Azemina**

NAJAVLJUJEMO...**SCENSKO ČITANJE...**

U jedan sat u Maloj sali KSC-a, apsolutnica dramaturgije Džejna Avdić sa Akademije scenskih umjetnosti Sarajevo će predstaviti projekat Akademije- scensko čitanje "MAMA 22".

Drama je nastala kao diplomski rad Džejne Avdić na predmetu Dramaturgija na Akademiji Scenskih Umjetnosti Sarajevo, pod mentorstvom profesorice Dubravke Zrnčić-Kulenović.

Radnja se dešava u neodređenom prostoru i vremenu, između sjećanja, snova i jave. Glavni lik Kćerka, se suočava sa smrću svoje Majke.

U svojoj dvadeset i drugoj godini života, svakog 22. u mjesecu Kćerka sanja san koji joj na simboličan način ukazuje na ono što će se dogoditi, međutim ona nije svjesna toga u tom trenutku.

NAJAVLJUJEMO...

U 19:30 na Gradskom trgu u Bugojnu bit će održan Kolažni program “Lutkajmo zajedno”, u izvedbi Plesnog kluba “Maya”, Travnik. Učestvovat će La Ironija Grande– Pajaso Baltazar, Juggling art act– Žongler Makelele, i svi ju će nas zabavljati džinovske lutke Pinokia i Crvenkapice. Dobrodošli.

(IZ ARHIVE...)

Nastavak iz prethodnog biltena...

STUDIJSKI RAZGOVORI

JUGOSLOVENSKO LUTKARSTVO DANAS-KONFRONTACI

U POSLJEDNJA DVA DANA BIJENALA JUGOSLOVENSKI TEORETIČARI I PRAKTIČARI LUTKARSTVA RAZGOVARALI SU O SVUKUPNOJ PROBLEMATICI LUTKARSTVA U NAS- U RAZGOVORU OKO 40 UČESNIKA

Sarajevski teatrolog Gradimir Gojer govorio je o interakcijama Bijenala jugoslovenskog lutkarstva u Bugojnu i cjelokupnog lutkarskog pokreta, ističući da je društvo u cjelini pružilo golemu podršku lutkarskim pozorištima, te da ona u rješavanju svojih problema moraju ići uhodanim i društveno potvrđenim i verificiranim putevima. Gojer je iznio niz prijedloga kako da Bijenale unapredi svoju izdavačku djelatnost, te kako da se lutkarstvom pokriju „bijeke mrlje“ na karti našeg lutkarskog pokreta-područja SR Makedonije i SAP Kosovo.

O problemima jugoslovenskog lutkarskog pokreta danas je govorio i reditelj iz Beograda Srboj Stanković, naglašavajući da sami lutkarski uposlenici moraju riješiti gro subjektivnih slabosti, ne očekujući da im to „neko sa strane“ riješi i ulažući dodatne napore na zajedničkom rješavanju ne tako, po Stankovićevom mišljenju, nerješivih problema.

Dalibor Foretić, pozorišni kritičar, teatrolog, urednik tjednika „Danas“ svoju diskusiju bazirao je na analizi subjektivnih slabosti u lutkarskim teatrima koji prouzrokuju jedan odbojan stav za sve stvaraoce koji su izvan uskocehovskog lutkarskog „geta“. Foretićeva diskusija pledirala je za sistemsko rješavanje problema u samim pozorišnim kućama, sa posebnim naglaskom na uključivanju svih vrijednih umjetničkih snaga u našoj zemlji u lutkarski pokret i deinfantilizaciji lutkarskih ostvarenja, pravljenju većeg broja predstava za odrasle, koje bi postavile stanovite kriterije i za predstave namijenjene najmlađim.

Diskusija beogradskog teatrologa i dramaturga dr. Milenka Misailovića podržala je sve napore koji su izraženi u prethodnim diskusijama za većom izdavačkom djelatnošću bijenala jugoslovenskog lutkarstva. Dr Misailović posebno je insistirao na stvaranju jednog teatarskog instituta u Bugojnu, koji bi lutkarsku dokumentaristiku, muzeologiju i sve vrste teatroloških istraživanja izveo na način visokostručnog vrednovanja pojava u našem lutkarstvu.

Živomir Joković, reditelj i upravnik pozorišta „Pinokio“ potkrepljujući iskustvenim primjerima svoju diskusiju dao je niz korisnih prijedloga i inicijativa, kao i Borislav Mrkšić, Davor Mladinov, Nikša Eterović, Srboj Stanković, Ivan Ivanovski i drugi prisutni učenici i gosti ovih studijskih razgovora.

Na prijedlog Edija Majarona i Gradimira Gojera dogovoreno je da Umjetnički savjet Bijenala jugoslovenskog lutkarstva uobliči ove razgovore u prigodnu publikaciju, koja bi poslužila daljnim naporima na ispravljanju svih nedostataka u vremenskom intervalu između dva bijenala.

O LUTKAMA I LUTKARSTVU...

Marioneta dolazi od francuske riječi *marionette*. Označava lutku s pokretnim udovima kojima se upravlja koncem. Koristi se u kazališnim lutkarskim predstavama. Pojam marionetske lutke danas pogrdno opisuje ljude koji ne djeluju vlastitom voljom, nego su njima upravljaju drugi ljudi. Tim se pridjevom najviše opisuju kraljevi i vladari u čijim rukama nije bila prava vlast, nego npr. u rukama njihovih supruge, a u današnjici se imenicom marionete opisuju civilne vlasti koje nisu suverene, nego njihovim odlukama i postupcima upravlja krupni kapital, odnosno velike međunarodne korporacije.

KLOŠARENILO...

MAY

NAŠ PJESNIK EDO...

JAVI SE AKO TE NAČAS ZABORAVIM

Za tugu nikad
Nije kasno
Neka tuguju oblaci
Puni kiše
Javi se ako načas zaboravim
I jedan osmijeh sunca
Za tili čas
Će sve da izbriše

ZAR TI DO SAD NISAM DAO SUNČEV ZRAK

Oprosti zaboravnost moju
Možda sam
Čekao
Da izgubljene ključeve
Vrijeme donese
Pa da me vjetar
Brže
Na daleke puteve
ponese

DIREKTOR SUSRETA

Vahid Duraković

KOORDINATOR SUSRETA

Sanel Ugarak

PR SUSRETA

Rea Vučić

ORGANIZACIONI ODBOR

Hasan Ajkunić- predsjednik

Senada Milanović

Sanel Ugarak

Ermina Musić

Suad Velagić

Edin Ćatić Bato

Željko Luleđija

Sead Karahodžić

Nedžad Milanović

Samir Nuhić

Antonio Đolan

Amel Ugarak

Vahid Duraković

REDAKCIJA BILTENA

Vedrana Kisić, urednik

Amel Ugarak, teh. urednik

Senada Milanović

Ermina Musić

Amar Ferizović

Suad Velagić

Azra Sadagić

Emina Sadiković

Lejla Kaharević

Evelina Dautbegović

Selma Sloboda

Edna Supur

Emil Ždralović

Edin Ćatić Bato , fotograf

MODERATOR OKRUGLIH STOLOVA

Ljubica Ostojić

STRUČNI ŽIRI

Dubravka Zrnčić Kulenović (BiH)

Ria Tardin (Hrvatska)

Dragoslav Todorović Šilja (Srbija)

DJEČJI ŽIRI**ČLANOVI DJEČJEG TEATRA FEDRA BUGOJNO**

Džan Haračić

Merjem Karadža

PRVA OSNOVNA ŠKOLA

Lamija Fuka

Elma Dautbegović

DRUGA OSNOVNA ŠKOLA

Lamija Čunjalo

Selma Haznedarević

TREĆA OSNOVNA ŠKOLA

Sara Hamzakadić

Merjem Mešan

DJEČJI ŽIRI

Adrijan Božuta, gost iz Sarajeva

TEHNIČKA EKIPA

Senad Imamović Struja

Edin Ćatić Bato

Azem Duraković

Jusuf Hozić Caci

DIZAJN PLAKATA

Antonio Đolan

SPOLJNI SARADNICI

Melisa Sabitović

Aida Dautović

Maida May

UREDNIK INTERNET STRANICE

Mulhari Agić

Edin Ćatić Bato